

“LES CARTES” Y LA “NIT D'ALBADES”

Una de las costumbres autóctonas de Albocàsser más populares es la “cantà de les cartes” que se realiza cada año la noche del 7 de diciembre, víspera de la festividad de la Purísima Concepción, en la que los “quintos” piden a la Virgen protección y amparo durante el servicio militar.

Sobre las once de la noche del referido día, se reúnen en la plaza de la Iglesia, acompañados de algunos músicos y de un numeroso público los “quintos” y, cuatro de ellos (uno por cada palo de la baraja) colocados ante la fachada de la Iglesia Parroquial van entonando una copla (diferente cada año), relacionando cada una de las cartas de la baraja con los misterios de la Pasión del Señor y Dolores de la Virgen María.

Concluidas “les cartes” todos los “quintos” recorren las distintas calles de la población entonando las tradicionales “albardes” dedicando sus coplas a las autoridades y a todas las mujeres solteras, sin distinción de edad, de Albocàsser.

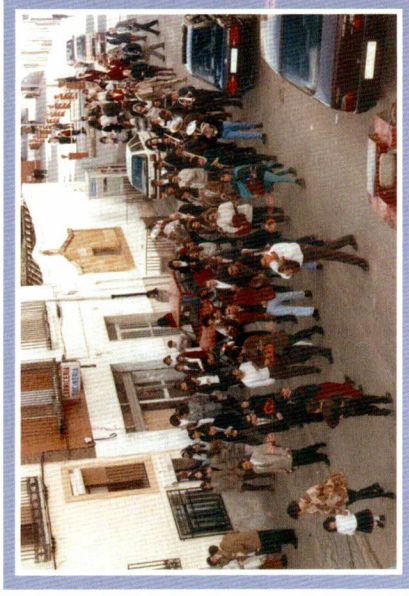

ORÍGENES

El origen de esta singular tradición lo encontramos en un escrito de nuestro Archivo Popular datado en 1870, que relata como soldado del pueblo que cumplía su servicio militar en Cuba refirió, al entonces cura de esta villa D. José Joaquín Chillida, un caso insólito ocurrido en el Batallón de Cazadores de Bailén entonces de guarnición en La Habana, un domingo del mes de abril de dicho año de 1870, durante la celebración de la santa misa, hallándose en formación los componentes de la citada unidad militar un compañero de mili fué arrestado y procesado en juicio sumarísimo porque, durante la

misa y en situación de firmes, iba repasando una a una las cartas de la baraja. Quiso cerciorarse el señor cura de lo relatado y mandó una misiva al Jefe del Batallón mencionado del que recibió una nota del acta de expedientes de la que extraemos lo siguiente:

Preguntado el soldado “por qué, siendo cristiano, como afirmaba, en vez de estar oyendo con atención la santa misa, había sacado una baraja y se entretenía en repasar las cartas” éste “contestó: que careciendo de rosario, se había ideado sustituirlo con la baraja para que con distintas figuras poder meditar en los diversos Misterios de la Muerte y Pasión de Nuestro Señor Jesucristo” y continuó diciendo cómo meditaba en la baraja los sagrados Misterios “...en el as la columna donde amarraron al Señor,... en el dos a los verdugos que de dos en dos azotaron al Salvador,... en el tres los tres clavos con que fue clavado el Señor,...” y así todas las cartas de la baraja. Cabe decir que una vez terminada su declaración fue absuelto de toda pena y premiado por sus superiores.

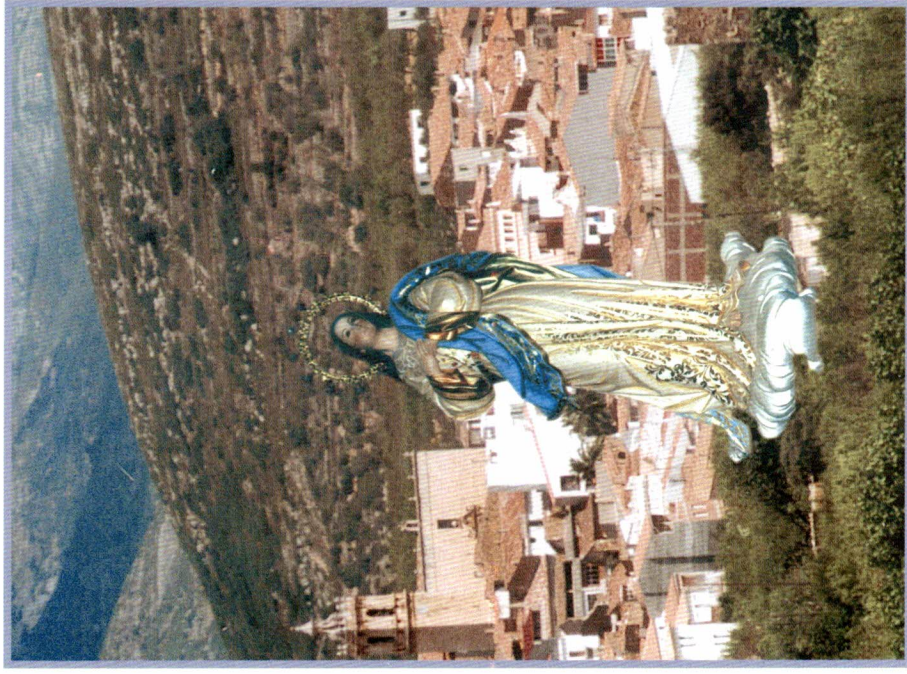
LA RONDALLA

El día siguiente, fiesta de la Purísima Concepción, los “quintos” asisten con solemnidad a la santa misa y, una vez finalizada la celebración, acompañados de la Banda de Música y de otros instrumentos de cuerda, además de familiares y numeroso público recorren las calles de la población entonando diversas coplas que hacen referencia a la Virgen y también a las calles por donde pasan. Al mismo tiempo los “quintos” van haciendo, ofreciendo a los vecinos diversos licores, la “capità” de donativos para sufragar la fiesta, “capità” que ya iniciaron a finales de agosto o primeros de septiembre por las masías del término municipal.

Albocàsser

Tradicions i costums

(II) Les Cartes

Col·labora:

LES CARTES I LA NIT D'ALBADES

Un dels costums autòctons d'Albocàsser més popular és el cant de les cartes que es realitza cada any la nit del 7 de desembre, vespra de la festivitat de la Puríssima Concepció, en la que els "quintos" demanen a la Mare de Déu protecció i empar durant el servei militar.

Sobre les onze de la nit del referit dia, es reuneixen a la plaça de l'Església, acompanyats d'alguns músics i d'un nombre públic els "quintos", i, quatre d'ells (un per cada pal de la baralla) col·locats davant de la façana de l'Església Parroquial van entonant una cobla (diferent cada any), relacionant cada una de les cartes de la baralla amb els misteris de la Passió del Senyor i Dolors de la Mare de Déu.

Conclooses "les cartes" tots els "quintos" recorren els diferents carrers de la població entonant les tradicionals "albades" dedicant les seues cobles a les autoritats i a totes les dones fadrines, sense distinció d'edat, d'Albocàsser.

ORÍGENS

L'origen d'aquesta singular tradició el trobem en un escrit del nostre Arxiparrocquial datat en 1870, que relata com un soldat del poble que complia el seu servei militar a Cuba va referir, al llavors rector d'aquesta vila mossén José Joaquín Chillida, un cas inusual i ocurrent en el Batalló de Caçadors de Batlèn, llavors de guarnició a L'Havana, un diumenge del mes d'abril del dit any de 1870, durant la celebració de la santa missa, trobant-se en formació els components de la ciutadania militar un company de mili va ser arrestat i pro-

cessat en judici sumariíssim perquè, durant la missa i en situació de ferm, anava repassant una a una les cartes de la baralla. Va voler cerciorar-se el senyor rector del relatat i va manar una missiva al Cap del Batalló mencionat del que va rebre una nota de l'acta d'expedients de que extraiem el següent:

Preguntat el soldat "per què, sent cristià, com afirmava, en compte d'estar sentint amb atenció la santa missa, havia tret una baralla i s'entenia a repassar les cartes, aquets va contestar: que mancant de rosari, s'havia ideat substituir-lo amb la baralla per a amb distintes figures poder meditar en els diversos Misteris de la Mort i Passió del nostre Senyor Jesucrist" i va continuar dient com meditava en la baralla els sagrats Misteris "... en las la columna on van amarrar al Senyor, ... en el dos als boxins que de dos en dos van assolar al Salvador, ... en el tres els tres claus amb que va ser clavat el Senyor, ..." i així totes les cartes de la baralla. Cal dir que una vegada acabada la seua declaració va ser absolt de tota pena i premiat pels seus superiors.

LA RONDALLA

El dia següent, festa de la Puríssima Concepció, els "quintos" assisteixen amb solennitat a la santa missa i, una vegada finalitzada la celebració, acompanyats de la Banda de Música i d'altres instruments de corda, a més de familiars i nombrosos públics recorren els carrers de la població entonant diverses cobles que fan referència a la Verge i també als carrers per on passen. Al mateix temps els "quintos" van fent, oferint als veïns diversos llicors, la "capità" de donatius per a sufragar la festa, "capità" que ja van iniciar a finals d'agost o primers de setembre pels masos del terme municipal.

CARTES DE 1927

Bastos

En el As de bastos contemplo
joh, mi Dios, la cruel columna!
donde Jesús fue azotado
por predicar su doctrina

Oros

Gloria al divino Jesús, (Alabanza)
justo Rey resucitado;
por el pueblo de Albocàsser
siempre serás alabado.

CARTES ANY 1981

Oros

Oros són mare de Déu
com el Sol i una il·lusió
mirant-los contemplarem
la gloria de la Passió.

Espases

Per les espases Maria
clavades en el teu cor
et demanen Verge pura
ens dones el teu perdó.

CANÇONS DE QUINTOS

Puríssima Concepció,
més hermosa que ningúna,
que a la cara tiene el sol,
y a los pies tiene la luna.

Ya se van los quintos madre,
ya se va mi corazón,
ya se va quien me tiraba,
piadrecitas al balcón.

Al carrer de la Fonteta,
diuen que no hi ha pessetes,
act està el or i la plata,
i les xiques boniques.

